

MINDSZENT-SZEGVÁR

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ
HIVATAL

Diamant Manó nyomdájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.

és

VIDÉKE.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Megjelen minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre . . . . . 3 frt — kr.
Félévre . . . . . 1 frt 50 kr.
Negyedévre . . . . . — 75 kr.
Egygyes szám ára . . . . 6 kr.

Hirdetések jutányosan felvétetnek

Párszó „Tűzoltóságunk“-hoz.

E lapok mult számában felvettett a tűzoltóság eszméje. Erről beszélni nálunk ép oly háladatlan munka, mint a szercsen mosás.

A volt „Mindszent“ többször szellőztette a tűzoltói intézmény szükséges voltát természetesen minden eredmény nélkül. Valahányszor tűz volt a községben utána mindig a tűzoltóságról cikkezünk, de aztán hallgattunk róla mindaddig, míg ismét tűz eset elő nem adta magát, ekkor megint egy cikk a tűzoltóságról, s utána végnélküli nyugodalmas pauza!

A tapasztalás arról győzött meg, hogy tűzoltóságra gondolni községünkben ez időszert absurditással határos.

A tűzoltóság, hogy céljának, s nemes nivatásának megfelelőleg szerveztessek, pénzäldozattal jár.

A községi pénztár oly nyomorult, hogy attól tűzoltósági célokra valami pénzäldozatot várni valósgos merénylet volna. Az intellektualis elem, mint ügybarát — sokkal csekélyebb számmal van, minthogy pártoló tagsági díjaival fedezhetné a szervezés s fentartás költségeit, szóval ezer s egy az akadály mi a tűzoltóság megalapítását gátolja községünkben.

Ha mindezekhez hozzávesszük azt, hogy községünkben minden szép, hasznos intézmény összemegy s helyét egy áttörhetlen vastag **cinizmus** váltja fel: inkább hagyjuk a tűzoltóság eszméjét is tovább pihenni, mint hogy nagy kinlódással azt megalakítsák s pár hónap mulva — ennyi idő elég volna arra, hogy beleunjunk — egy fegyelmezetlen vert haddal álljunk szemben.

De abnormis állapot az is, mit tűzoltóság hiányában ma tapasztalunk a tűzveszélyek alkalmával. A fő-fő hiba az, hogy a vízpuskáknek rendes vezetőjök, kezeljök nincs. Mindenki a vízpuska csövét szeretné kezelni. Láttunk oly esetet is, hogy a puska nem működhetett, mert civódtak a csöveken úgy annyira, hogy a csendörnek szuronnal kellett lepiszkálni a cső mellől a sok szakértőt(!)

Nagy hiba, hogy tűzvédelmi eszközeink megbizhatatlanok, akkor adják fel a szolgálatot, midön legnagyobb szükség volna rájök; nem gondoztatnak, tűz után minden tisztogatás nélkül tolatnak helyeikre, s így nem csoda, ha ideje korán szolgálat képtelené vállnak

E bajokon segiteni kell. Tűzoltó egyület nem birunk alapítani, de hát mit tegyünk, hogy tűzveszély esetén ne a fejtelenség legyen az irányadó.

Léptessük az alább kifejlendő, vagy ahhoz hasonló intézkedést életbe, s nagy lépést tettünk előre a tűzveszély megfélézése körül.

Tekintve, hogy lakosságunk mérlegelni tudja azon bajokat, mik a tüzesetek szomorü következményei szoktak lenni, elég vigyázó, miért is a tüzesetek ritkább községünkben, s így egyelőre elégséges volna a következő intézkedés: állítsassék a község négy különbözö tizedében egy-egy deszka-fedett-szín, s legyen benne egy lajt, mindig tele vízzel, egy vizifecskendő a hozzá tartozó szerelvényekkel; pár tömlö, s vízfordó edény; pár csáklya s legalább egy létra.

Alkalmazzon a község négy tűzibiztost, kik a négy tizedben elszörva a tűzvédelmi szerek közelében lakjanak.

Dijazza ezeket a község akár készpénzzel, akár az által, hogy közmunka vagy községi adóikat engedje el. Feladatuk volna e tűzbiztosoknak tűz esetén a védelmi szerekkel egyetemben a helyszínen megjelenni; a szivatyuk csöveit vezetni: a helyszínen maradni a veszély elmúltáig; a szereket megtisztogatni, gondozni, szóval azokat szolgálat képes állapotban tartani, azokra felügyelni sat.

Hogy a lajt s vizifecskendő miként jut el a helyszínére, oly kérdés, mi könnyen megoldható.

Ha minden tizedben meg van a maga tűzvédelmi eszköze, a tized lajtját s fecskendjöt, melyben a tűzveszély kiüt — a tizedbeliek saját érdekükből lö erő nélkül oda vonják a veszély helyére, de a többi tizedekből sem nehéz a vizlajtokat s fecskendjket a veszély színhelyére varázsolni. Adjon a község 6 frt jutalmat azon lovas embernek, a ki akkár a tizedlajtjával, akár magán vizesfordójával elsőnek jelenik meg a tűzveszély helyén, adjon 3 frtot annak ki másodiknak érkezik be kocsijával a veszély színterén, bizonyos, hogy a gyors segítség egyik tüzesetnél sem fog hiányozni.

Hagyjunk fel a tűzoltó egyület alakítási kísérleteivel, idő kell, míg oda fejlődnek községünkben a dolgok, hogy egy ily egyület megszülethet.

Érjük be egyelőre az általam ajánlott, vagy ahhoz hasonló intézkedésekkel, ezekből hamarabb kiforrhatja magát a tűzoltó egyület, hiszen tudjunk, hogy nagy városainkban is üdvös, s a helybeli viszonyokhoz mért tűzrendöri inkeedés előzte meg a tűzoltói intézmény megszületését.

Választás a mindszeni takarékpénztárban.

Mult hó 28-án tartott rendkívüli közgyűlésén töltetett be a megürült könyvelői állás. Ily zajos közgyűlést nehezen ért még át takarékpénztárunk fenállása óta.

Mint a mult számunkban említettük a választást meg előző napon az igazgató tanács és a felügyelő bizottság Wimmer Károly igazgató elnöklete mellett a be érkezett 23 pályázatot

felbontván azokból 7-et kiknek legjobb képzetési és gyakorlati bizonyítványai voltak kiválasztott és ismét e 7 pályázó egyén közül a 3 legjobbat választotta ki mint a melyeket a közgyűlés elé ajánlólag előterjeszt, hogy azokból egyet megválasszon. Főtisztelendő Keller Lajos plébános ur gyengélkedése folytán nem volt jelen. Schlésinger Juda alelnök 3¹/₂ óra d. u. a gyűlést megnyitotta.

Wimmer Károly igazgató jelenti, hogy jelen van 61 részvényes 566 részvényvel, és ajánlólag előterjeszti a 3 legjobb bizonyítványtal felszerelt pályázatot.

Erös ellenpárt szervezkedett azonban Hubacsek Pál ügyvéd részvényes vezérlete alatt, akik nem respectálva az igazgatóság ajánlását egyet sem akartak az előterjesztett 3 pályázó közül megválasztani, hanem Méhész Balogh Pétert a kinek a 23 pályázó közül bizonyítványa (melyet egy magán egyén adott neki) leginkább nem felelt meg a pályázat feltételeinek, de dacára annak, hogy már napokkal megelőzőleg megindult érdekében a „korteskedés“ és több részvényeknek illetéktelen egyénekre való proforma-szerü átírása nem birtak annyi szavazatot összeszedni, hogy tervük sikerült volna.

Nem szándékunk e helyen a valóban botrányosságig menő gyűlés lefolyását egész terjedelmében leírni, mert sok oly dolgok mondatnak ott el a melyek egy pénzüintezet gyűlésének keretén nagyon is kívül állanak és különösen Haász Juda részvényes ur volt az akitől ugyan semmi esetre sem tagadható meg, hogy csak is a takarékpénztár jól felfogott érdeke lebegett szeme előtt, de mégis oly oda nem tartozó inparlamentáris kifejezéseket használt beszédében, hogy az személyeskedésig ment, úgy hogy sokan még a nézetét máskülönbön osztók előtt is visszatetszést szült, Hubacsek Pál szép beszédében védte álláspontját felhozva azt, hogy a helyi takarékpénztár nem nagy üzlet forgalmát tekintve szerinte megfelelné az általa meg választásra ajánlott M. Balogh Péter.

E kijelentésre kitört a vihar. Egy felöl szünni nem akaró éljen másfelől a „nem köll“ hangjai szünni nem akaró süketítő hangzavarba vegyültek össze, miglen dr. Schlésinger Károly szentesi ügyvéd részvényes, Hubacsek Pál ellen sikerülten érvelt s végre hivatkozva az intézet alapszabályának 32 §-ára amely azt mondja, hogy az intézet tisztviselőit a közgyűlés „az igazgatóság előterjesztése folytán választja“ szerinte tehát oly pályázó melyet az igazgatóság nem ajánl — nem is választható.

Kohn Mór kijelenti, hogy az intézet jól fel fogott érdeke megkivánja, hogy egy szakavatott egyén vezesse könyveit, szerinte Méhész B. Péter kinek személye ellen nincs ugyan kifogása, enneknem bir annyi kvalifációval, hogy megfelelhessen.

Grüner Géza kéri a felügyelőbizottság által felvett jegyzökönyv felolvasását.

Dr. Schlésinger Károly szerint első sorban

is azt kell elhatározni, hogy valjon az oly egyén kit az igazgatóság nem ajánlott megválasztható-e vagy sem. A törvényt minden körülmények között tisztelni kell, az intézet alapszabályai első sorban is törvénye az intézetnek. E fölött szavazást kér.

Még többek hozzá szólás és izgatott vita után a szavazás elrendeltetik oly szövegezéssel, hogy azok akik azt akarják, hogy bárkire is lehessen szavazni „igenrel“ akik csak az igazgatóság által előterjesztett pályázókra tartják a szavazott megengedhetőnek „nemmel“ szavazanak.

A szavazás eredménye: beadott 462 szavazat, nemmel szavazott 269 igenrel 193 részvény tehát 76 szótöbbséggel kimondatott az, hogy csak is az igazgatóság által ajánlott 3 pályázó közül lehet válsztani. Ezután Kovács József csanád-palotai könyvelő, egy hangulag a mindszei takarékpénztár könyvelőjévé megválasztott. A jegyzőkönyv hitelesítésre Hubacsek Pál és Hága Jakab lettek megválasztva.

Hátrább az agarakkal.

Mindszent-Tömörkényi ápril 30.

A „Mindszent-Szegvár és Vidéke“ mult heti számában olvasuk a f. hó 24-én tartott mindszei rendkívüli közgyűlés mikénti lefolyását és határozatait.

Két tárgy volt, mely Tömörkényre vonatkozik.

Az egyik a tömörkényi tanyai iskola helyiségről csere szerződésről szól, ez bevégzett dolog, szavunk nincs hozzá.

A másik a Tary László örökösök által 131 ftt 39 kr. erejéig a község ellen indított peres ügy. Nevezett cég faanyagokat szolgáltatott ki a tömörkényi plebánia épülethez, ennek kifizetését követeli a cég sommás per utján a községtől.

Ez folyó ügy, ehhez hozzá szólunk mi is, és az igen tisztelt közgyűlésnek erre vonatkozó végzését bírálat alá vesszük, akár tetszik az igen tisztelt közgyűlésnek akár nem.

A tisztelt közgyűlés határozata e pontra így szól: „A képviselő testület ez ügyben határozatilag abban állapodott meg: hogy a mennyiben nem a község tulajdonába lett az építkezés befektetve ezen indoknál fogva is a fizetésre magát kötelezettnek nem érzi.

Jól értsük meg, „a mennyiben“ nem a

TÁRCZA.

H o z z á.

Mért mennél el édesem
Nem vagy te vándormadár,
Melyet kelet viránya
Epedő kebellem vár?

Tavaszi, — kikelet van most,
Mint életed hajnalán;
Pici ajkad képmássát
Megleled az ibolyán.

Légy ibolya kebelem
Egyhangú kikeletén,
Virágomat dallal és
Könyvelőt öntözgetem én.

De nem... nézd, ne légy, virág
— Bár ezt nagyon szeretem —
Virág keble nem érez:
Ah! ne légy virág nekem!

H y p o k r á t e s.

A pohárnok.

(„A Fekete Lovagok“-ból.)

Irtta: **Konoz Sándor.**

Folyt és vége.

(A „Mindszent-Szegvár és Vidéke“ eredeti tárcája.)

A következő éjszaka együtt boroztunk: én, az uram, meg Balázs Ferenc, az uram szol-

község tulajdonába lett az építkezés befektetve, hát a község nem fizet: a „mennyiben“ pedig a község használja a szóban levő épületet, hát azt meg tartsa szerencsésének a tömörkényi gazdaközség.

Eszünkbe jut a mese uraságról s a cigányokról.

Melyitek eszi meg a meleg cipót — kérdé az uraság? Majd én felele egyike a cigányoknak. Hát a fél font szalonát melyitek eszi meg? Azt is én felele ugyanazon cigány. De van itt egy öl fa — folytatja az uraság — melyitek vágja azt össze? Szólj már egyszer te is dáde — löké meg társát a cigány — én már eleget szoltam, most már szólj te is. Így tesz az igen tisztelt közgyűlés is. Mert ha azt kérdezzük, kié a szóban levő épület? Ké voltna, szól a közgyűlés bölcsessége, mint a községé, igen a községé... s harmadszor is a községé. Kihhasználja a kérdésben levő épületet?

A község — zeng a közgyűlés — a község... s harmadszor is a község.

De a multkori zivatar rést ütött a ház tején, ki csináltatta meg.

Szóljatok már ti is tömörkényi dáde, ne csak mindig a közgyűlés beszéljen, de beszéljete ti is.

Három éve, midőn a község megbizottjai ki mondták nekünk gazdáknak, hogy az épület miben a tömörkényi pap fog lakni, a község átváltja a gazdától s a községre iratja. Ugy látjuk a közgyűlés határozatából, hogy a község erre nézve nem tett semmit, hogy az épületet kinem fizette, azt meg nagyon is jól tudjuk mi tömörkényiek.

Hogy nekünk kilett mondvá az, hogy az épületet a község váltja meg bizonyíthatják a plébános ur, Wimmer ur, főjegyző ur, s a bírák, kik mint a község, küldöttei jártak nálunk.

Ámbár tudjuk, hogy a község nem tett semmit, még is szeretnénk megkérdezni az igen tisztelt közgyűlést, ha hogy a község nem fizeti ki a Tary örökösök, hát ki fizeti ki?

Szeretnénk megkérdezni az igen tisztelt közgyűléstől, hogy a tömörkényi közügyekről ki tartozik gondoskodni? mi magunk-e? vagy a kik gondozásunkra vannak hivatva? vagy mi csak azért vagyunk, hogy adót fizessünk, s ennek tetejébe még közügyeinkről is magunk gondoskodjunk, a miről pedig gondoskodni a tisztelt közgyűlésnek s előjárásának volna feladata? Hátrább az agarakkal igen tisztelt közgyűlés!

gája. A mint iszogattunk, egyszer csak fölgrik az asztal mellől Rózsa, a szegről lekaszt egy nyergot, rácsapja a Balázs Ferenc hátára. a mire az rögtön lóvá változott.

— No, asszony, gyerünk a szent Gellért hegyire! — így szolt hozzám és felültetett a nyeregbe. Ó meg magára kapta a száztötű köpönyegjét és egy óra alatt ott voltunk a szent Gellért hegyén. Sokan voltak ott összegyűlve. Ott láttam Szántó Mihályt, Kókényét, Kovács János, meg még több ismerős és vidéki boszorkányt. Alig, hogy leszállottam a lovamról, szörnüyű láрма, öröm ujjongás keletkezett.

— A kapitány felesége, a kapitányné asszony. Jaj de jó lesz nekünk, jaj de jó lesz neki! — Azt sem tudtam, mit csináljak. Rózsa megfogta a kezemet, a többiek meg körül fogtak bennünket. Rózsa háromszor karikat csinált a botjával és megjelent az ördög ember képeben. Én megesküdtem neki; megtagadtam az Istent és minden szenteket. A mikor ez meg volt, körülsóoltam az ördögnek minden testrésztét és ő is megsóolt engem és szeretőjének vallott; azt mondta: „Sokat fogunk ám szerelmeskedni!“ Az uram látta, hallotta, hogy mit tesz velem, mit beszél hozzám az ördög, de nem szolt semmit sem.

Mihelyt fölesküdtem, pohárnoknak tettek meg. Irást nem adtam magamról, hanem billeget sütött rám a „Dromo“ egy marha szarvának a hegyével, — mai napig is meglátszik. Mi-

A község fizetni fog, a községnek fizetni kell, mert a szóban levő épület vagy a községé, vagy nem a községé. Ha a községé? akkor mi világosabb annál, hogy a Tary örökösök a község tartozik fizetni? Ha pedig nem a községé az épület, akkor bérlője a község annak, s így miután használja az épületet, haszonbért tartozik fizetni, miből aztán busásan kitellik a Tary örökösök követelése. Azt hiszük, hogy az okos közgyűlés, nem néz bennünket tömörkényi gazdákat oly oktalanoknak, hogy mi ingyen használatra adjunk házat a községnek vagy közgyűlésnek, mely pedig oly keveset törődik velünk.

Helytelenitjük a közgyűlési határozatot, mert e határozattal a közgyűlés csak a község költségeit szaporította.

De szavunk lesz legközelebb igen tisztelt előjáróinkhoz is, mert ő is oly némák mint a hal, midőn Tömörkényi jólétéről van szó, s nincs egy szavuk se, mit érdekeinkben felemlenének, pedig annak idején a választás előtt egyik-másik oly vastag ígéreteket huzott elő zsebeiből, hogy szinte beleveresedett. Tömörkényi gazdák.

Helyi és vegyes hírek.

— Személyi hir. Lévay Ferenc Csongrád-megye tanfelügyelője tegnap községünkbe érkezett, az iskolákat előadás alatt meglátogatta. A tanyai iskolákat Wimmer Károly iskolaszéki elnökkel sorba látogattak. Innen ma Baksra-Tömörkényre és talán az anyási iskola megtekintésére utazik.

— A helybeli takarékpénztár könyvelői állására egyhangulag Kovács József csanád-palotai könyvelő lett megválasztva.

— Sövényház község mint több oldalról hangoztattva lett nem fog megszűnni és a megüresedett jegyzői állásra Onódi Lajos Szentváros főjegyzője pályázott. A legnagyobb valószínűség szerint ez állásra tegnapra kitűzött képviselői közgyűlésen meglelt volna választva, de időközben pályázatát vissza vonta, mely okból a választás elhalasztatott.

— Statisztika. A mult április hónapban született Mindszenten 21 fi: 20 nő: összesen: 41. Ezekből törvényes: 41: törvénytelen: 0. Halva született: 1. Meghalt 11 fi: 8 nő: összesen: 19. Házasságra lépett: 2 pár.

— Esküvő. F. hó 8-án tartja esküvőjét Balogh István vásárhelyi tanító Páncél Eszterkével.

kor ez megtörtént, nagy lakomát ültünk: ettünk, itunk, táncoltunk; én azt sem tudom, mikor, és hogyan tértünk haza

— Sokat használtam én ezek után a tudományomat; üztem a bübájosság mesterségét, a mikor csak lehetett mindig. A temetőből a csontokat fölszedeggettük, tejet csináltunk belőle és azt ittuk. A cintere mből is kiszedtük a halottak csontjait, abból meg irat csináltunk. Az esőt föleresztettük az égbe; a halakat eladtuk a törököknek. A Dohán Katának a szemét kidugtuk Kókényével. A Hódi Ferenc fia leányának elvettük az erejét, de aztán meggyógyítottam. A Tombácénét is megrontottam. A Csamangó János fiának a szemét akartuk ki dugni, de csak az erejét vettük el és 14 fttért meggyógyítottuk. Aztán a Farkas Mátyás fiának az erejét is elvettük és megsegíztük, mert nem akarta elvenni a Kókényé leányát, noha én szerelmitalt készítettem neki. Az ördög hirivel még most is megtudnám gyógyítani, csak a kezemet kellene rátenni. Sokat ráolvastam nyilalásokra is. Utaztam bakon, köpönyegen, szítán. Mikor a templomban voltam az urammal együtt és a szent atyák a szent séget ideadták, mi mind a ketten kiköptük. Az imádságot visszamondottuk, a mint azt az ördög parancsolta. Sokat mulattam együtt Szántó Mihályval, Dugonyánéval, Rohonkánéval meg másokkal

Itt elhallgatott az öreg asszony is néhány

Páncélné, Kádár Eszter szép és kedves leányával a h.-m.-vásárhelyi ev. ref. ó templomban. Szerencsét és boldogságot kívánunk az új párnak.

— **Verekedés.** Gémes József vásárbérlőn könyvszerrel akart kifogni egy vásárhelyi árus a szerdai hetipiacon, midőn a helypénzt kérte elakart az illető hajtattani. Ezen aztán a nézők multságára egy takaros kis veszekedés fejlődött ki melynek egy arra kényelmessen sétáló csendőr vetett végét. Nem volna éppen felesleges, ha az illető vásárbérlőtől a haszonbért megköveteljük, hogy mellé vásár- és hetivásárok alkalmával az előjáróság, egy kis bírói rendelne.

— **Dr. Salánky József** Szegvár község régale bérlőjének fia, ki az ügyvédi vizsgát az elmúlt napokban fényes sikerrel állotta ki Szegváron telepedett meg és ügyvédi irodáját a Rozmaring utcában édes atya házában megnyitotta. Gratulálunk az ifjú tehetséges ügyvédnek és szívből kívánunk ügyködéséhez Istentől áldást szerencsét és sikert.

— **A „Szentés és Vidéke“** mint értesülünk, — gazdát cserél. E lapot és nyomdát dr. Mátyás Ferenc ügyvéd vette meg, s a lap jövő számától kezdve a vevő tulajdonjogával, Bánfalvi Lajos, városunkban már előnyösen ismert író szerkesztősége mellett fog megjelenni.

— **Főispán változások** vannak most napi rendben. Jász-Nagy-Kunszolgai megye főispánjává Ujfalusi Sándor Szatmármegyei alispán Temesmegye főispánjává Molnár Viktor országgyűlési képviselő fog kinevezettetni. Mint haljuk Csongrád megye főispánja is beadta lemondását új főispánul Novák József orsz. gyűlési képviselő, mások szerint Benciky Géza és Kállay vannak említve.

— **Csongrád megye főispánja fölmentve.** A hivatalos lap mai száma a következőket írja: A belügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott közmunka- és közlekedésügyi magyar miniszter előterjesztésére: Rónay Lajos Csongrád megye főispánját, ezen állásától, sokévi buzgó és hű szolgálatainak elismerése mellett, saját kérelmére fölmentem. Kelt Schönbrunnban, 1889. évi április hó 28-án Ferencz József, s. k. Baross Gábor, s. k. Csongrád megye új főispánja. Mint megbízható forrásból értesülünk, a lemondott Rónay Lajos helyére Zsilinszky Mihály, az ismert történész, akadémiai tag és volt békés-csabai orsz. képviselőtől könnycsöpp pörgött alá beesett szeméből.

— Megbántad-e, hogy bűbajos mesterséget üztél? Bántod-e boszorkány mívtoldat? — kérde a ficsus.

— Nem bánom! — felelt a vén asszony s dacosan, büszkén vágta föl a fejét. — Nem bánom, mert szeretőm volt egy szép, nagyon szép fiatal ember: az ördög. Sokat szerelme tőled volt velem, sűrűn ellátogatott hozzám. Ó! a szerelme édesebb volt annak minden földi halandó szerelménél. Az ülése pokoli, a szava, mint a méz, bűbajosság terjengett körülötte, csak a csókjá volt hideg, de azért az is jobban esett az uraménál. Aztán mikor eljött hozzám, csak egy sóprút tett az uram mellé és az nem tudott semmiről semmit. De azért jobb volna, ha most is Kiss Péternél volnék, nem jutottam volna ennyire!

Ez utóbbi szavai igazak lehettek; csak is ezek.

Szegény asszony! Az ő sorsa is az lett, a mi a többi társaié: elevenen meggették a Boszorkányszigeten.

Meggyújtották a máglyákat s utána oly nagy vihar és jég volt, hogy a nép szétszaladt, senki sem emlékezett olyan borzasztó időre. Hja, nagy volt a boszorkányok hatalma!

Hanem a tűzhaláltól nem tudta őket megmenteni sem a bűbajos mesterségük, sem szövetségük, a Dromo ördög.

selő van kiszemelve Csongrád megye új főispánjának. A Zsilinszky kineveztetését már bevégzett dolognak mondják.

— **Az adományozott pénzek sorsa.** Mint az oroszázi újság írja „Sándorfalva községe az árvízkárosultak részére átvett a főispántól 1000 frtot — mely összegnek azonban hová s mire való fordításáról azonban semmi féle okmány nincs, de az 1000 frt sincs.“ Mi nem tudjuk valjon a mi megyénkben fekvő, avagy talán Békés megyében létező Sándorfalva van-e gondolva.

— **A nagy hordó és a magyarok haragja Párisban.** A párisi kiállításon egy óriási hordó is fog szerepelni, mely majdnem akkora mint a híres heidelbergi hordó. Epernayból 36 ökör és ló huzta s tíz napig tartott, míg Párisba ért. Hogy a kiállítási területre vitessék, le kellett bontani a bejáratokat, kiásni két nagy fát és lefordítani a magyar csárda tetetjének egy részét. De ez nem ment olyan szelíden végbe. A csárda magyar személyzete, nem tudva, miért esnek neki a tetőnek, felbőszült és francia lapok állítása szerint forgópisztolyal állt a hordószállítók elé. A hordó tulajdonosának, Meniernek közbelépése végre megnyugtatta őket s így nem vér volt az első folyadék, a mi a hordóba ömlött.

— **A dohánytermesztésről.** A mezőgazdaság köréből Rimler Pál előnyösen ismert gazdaságiíró „A dohánytermesztésről“ írt munkája, mely a dohány ültetését, kapálását, törését, fizetését, szárítását, simítását és csomózását igen szakszerűen ismertett, rövid idő alatt második kiadásban jelent meg, mi a könyvecské célszerű és hasznos voltáról tanuskodik. Nem csak számos privát dohánytermelő, hanem állami gazdasági és dohánybeváltási közegek megrendelése is igazolják e munka gyakorlati becstét és használhatóságát, — ennél fogva felhívjuk reá a dohánytermelő gazdaközönség figyelmét. Ára 10 kr. és kapható a „Corvina“ könyvnyomdában Békés-Csabán és a „Mindszent-Szegvár és Vidéke“ kiadóhivatalában.

Levelezés.

Tömörkény, 1889 máj. 2.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Azt üzenté nekem a szerkesztői üzenetekben, hogy „többet ér a beszéd ezüstje, mint a hallgatás aranya“, majd el válik — én pedig azt tartom, hogy „hallgatni arany, beszélni ezüst.“ Nem tudom nem-e jobb volna most letenni tollamat, mert van olyan dolog sok, hogy mindnyájan tudjuk és még sem beszéljük, ez az ugynevezett nyílt titok. Erről tehát nem szükségtelen-e beszélni? Erre talán azt tetszik megjegyezni, hogy miből nyomtatnánk tele a fehér lapokat. Jól van, irok a fehér lapra az újságnak, de nem újságot.

Mint tanító ember, bepillantatok a tömörkényi iskolába. Hetedik éve, hogy a tömörkényi növendékek tanítása és nevelése reám bízott. Hét évvel ezelőtt 80 növendékem volt, e számtól mint kezdő embernek kicsit borsódzott a hátam, nem is gondolva, hogy a mai nap elérje a 183 számot. Igen ez évben 183 muzsafi nyert az alsó-tömörkényi iskolában oktatást — már a hogy lehetett. Hárommal háromszorta több mint a mit a törvény megenged, ha az ismétlő iskolásokat beleszámítjuk a 200-at felül haladja.

Iskolámban van 8 rendes pad — használható; 7 lóca és egy létra.

Ugyan minek az a létra? Türelem! Türelem! Ha kapca szorul, a létrát felpofooljuk és a muzsafiak gimnazitikai ügyességgel billegve ülnek rajta és sulyegyent vesztítve olyan kifogástalan török bakfencet produkálnak, hogy szinte gyönyör nézni.

Mondja csak T. Szerkesztő ur! Nem tudom nem-e nekem volt igazam midőn azt állítottam, hogy „hallgatni arany, beszélni ezüst?“

Ha már benne vagyok folytatom.

Ha a tiszta kék égen mosolygó nap szemeláttára a villám recsegve lecsap — nincs az oly meglepő — mint a mit a jó tömörkényiek kaptak a husvétü szent idő előtt, husvétü ajándékol t. i. a csongrád-sövényházi ármentesítő társulat megküldötte nekik a kis könyvecskét, melyben megvagyonna írva, hogy kinek-kinek mennyi száritási költséget kell fizetnie. A szilaj csikó fejébe pályvát vetettek. Ki veszi le róluk? Vagy legalább ki könnyíthetne azon töprengenek. A mint hallom lépéseket tettek.

Jó tömörkényiek ne szomorkodjatok, hiszen közös a sorsotok tanítóitok sorsával, mi is kaptunk egy könyvet a mely csekély 300 forint fizetésünket száritja ki t. i. a nyugdíj könyvet, melyből nyugdíj fejében csak 30 forintot kell kiadnunk. Örvendjünk egymás nyomoruságán. Az elválásról most mit sem tudni, szélcsend uralkodik. Előterbe nyomult a száritási költség baja.

Hejh! Csak az a száritási költség ne volna! . . . Pszt. . . .

Hogy valami szepet és dicséretes dolgot is írjak már tömörkényről, megemlítem, hogy templomunk egy művészi kivitelű Mária szoborral gazdagodott. Bagi Ferenc polgártársunk és neje jószívűségéből. Továbbá 2 misemondó ruha és egy oltárterítővel, mely a hívek filléréiből jött össze. Az érdem főrésze e lelkes adományok serkentésére. Nagyon tisztelendő Vértes Ágoston lelkész urat illeti.

Az iskola belvilága 54 szög. egy négy szög méterén tehát majdnem 4 növendéknek kell elférni és írni is. Megjegyzem, hogy a „bubos“ ónagsága körülbelül 4 négyszög méter foglal el, nem karesu termetével. Az iskola belsejének köb tartalma 162 köbméter, de ebből a kályha, növendékek térfogata és az iskola butorzat 50 köbmétert elfoglal, marad tehát levegő tartónak 112 köbméter, 183 növendékre. No most!

Alakítsuk a 183 növendék tüdejét, illetve mellkasát fujtatónak, ez a fuvó lesz oly óriási, hogy 10 szuszantásra képes a levegő éltető élenyét elfogyasztani.

Délelőtt 3 óráig, délután két óra hosszáig hányszor történik e szuszantás! Néha, néha uram bocsá . . . a biztosító szelep is működik . . . Ilyen a 183 diákkal megrakott iskola télen.

Itt a tavasz. Van ám már jó levegő;

A tanterem belseje megváltozik. A télen soha ebédre hazamenni nem szokott 183 növendék, déli 11 óratól fogva délutáni 2 óráig a tanteremben kenyerez, ki és be járkál a sarat havat behordja s ez által a talaj feljáratik, s keletkeznek hegyek és völgyek melyek tyukszemborzasztólág meredeznek, melyen bátran lehet gyakorlatilag megmagyarázni a hegyeket és völgyeket az ilyen alföldi fiuknak. A falaktövérről a tapasz lehullott; s a vályog bazalt sziklaként kapaszkodik, itt-ott barlang nyilást alkotva, sötét beljéből rémesen csillan ki két szikrázó parányi szem, a morzsára leskelődő éhes egér szeme az, stb, stb.

A husvétü szent gyónás bevégeztetett. A lócaikat bátran, halomra rakhatjuk. Az iskola kong az ürességtől, alig van 20—30 növendék, az életre való növendékeket kifogják, mert dolgozni kell t. i. tavaszi időtől fogva késő őszig van az az idő midőn a tanyai gyerek beszerzi a téli ruhára valót.

Ilyenkor hozzák és küldik fel a szülők az otthon „hasznavehetetlen“ 4—5 éves gyermeket, pótolva a kisedovodát az iskolával. A mely növendék a télen valamit tanult az ilyenkor kimarad s csak az ugy nevezett „dürgencsek“ maradnak. Jön a vizsga. S az eredmény?

Azt mindenki gondolhatja. — Miért nincs?

De minek kezdem előről.

A szemérem érzetet nagyban sérti az, hogy

ürszék a növendékek számára nincs; pedig úgy a fiúk mint a leányok részére okvetlen kellene lenni ilyen vegyes iskolában. Egyes gimnazitikus legyen az aki az iskolát baj nélkül körül járhatja.

Ezek azok amelyet halvány színekkel bator voltam lefesteni; mert ehhez az én rajzom gyenge; mert ehhez Zola erős ecsetje a maga drasztikus természetű vonásaival képes csak.

Korántsem volt szándékom a kiválóan nagy-rabecsült iskolaszéknek, sem közügyeinket vezető férfiainknak szemrehányást tenni, mert tudom én azt, hogy jól tudják a leirottakat; ismerik a hiányt, mely most már az ő nyomorúságával elé tárul. Nincs a község olyan helyzetben, hogy a tanyai iskolákat mint iskolákká alakítsa át, de kérve kérjük, hogy amennyire pénzügyi viszonyai megengedik segítsen e tartáhatatlan állapotban, mert minden évvel egy év mulik el a jövőendő nemzedék kárára; állítsák a tömörkényi oldalon is elegendő számú iskola bizonyára enyhítőleg foghatni a mai feszült viszonyok között ezen, rég ohajtott kívánságnak teljesítése és a közeledés, a bizalom följújtását nagyban fogja előmozdítani. Ugy legyen és időt nem kímélve a hűvek lelki és szellemi tehetségeinek ki művelésén oly odaadólag és igazán atyailag működik.

Tisztelője
Fölföldy Mihály.

Gazdasági tanulmányt Magdeburg-London és Párisba.

A magyar gazdák a magdeburgi, londoni és párisi kiállítások összeeső idejét egy felette érdekes tanulmányt rendezésére használják fel. A kirándulásban az orsz. m. gazdasági egyesület tagjai s azoknak felnőtt családtagjai (nők is) — ama gazdák pedig, kik az orsz. m. gazdasági egyesületnek nem tagjai az egyesületbe való belépésük után — vehetnek részt. A kirándulás tart június hó 18-ától július 6-áig s az egész uton az utazás és ellátás költségeinek fedezésére a rendező bizottságnál lefizetendő összeg 230—250 frt közötti lesz.

Az étkezés utazás közben közösen (table d'ôte) történik, utközben azonban csak ebéd-ről gondoskodik a rendezőség a befizetett díjért; reggeliről és vacsoráról az utasok maguk gondoskodnak. Nagyobb városokban megálláskor a kirándulók megjelölt 8—10 első rangú vendéglőben reggeli és 6 órai ebédvel tetszésük szerint láthatják el magukat a fizetéseket a rendező bizottságtól nyert szelvényekkel fogják eszközölni. Ugyancsak ilyen szelvények alapján fognak szintén első rangú szállodákban szállásban részesítettetni (2 személy egy szobában.)

Az utazás után fenmaradt szelvények a rendezőség által készpénzfizetés ellenében fognak visszaváltatni. Vasuton az ut 2-ik osztályon hajón 1-ső osztályon megy végbe kényelmes elhelyezéssel, nőnek külön kupé illetőleg kajüt állván rendelkezésre. A kik vasuton 1-ső osztályon óhajtának utazni, 200% körüli felülfizetssel 1-ső osztályú kocsikon helyeztetnek el.

Az ut programja a következő. Június hó 18-án déli 12 órákor indulás Budapestről. Június hó 19-én reggeli 6 órákor Bécsen és Bodenbachon keresztül érkezés Drezdába. Június hó 19-én d. u. 1 órákor indulás Magdeburgba, ugyanoda érkezés d. u. 5 órákor. Június hó 20—21-én tartózkodás Magdeburgban, onnét indulás 21-én d. u. 5 órákor. Június hó 22-én reggel 6 órákor érkezés Vlissingenbe, hajóra szállás, 8 órai tengeri ut után d. u. 4 órákor érkezés Sherrnessbe, onnét vasuton továbbutazás és este 8 órákor érkezés Londonba.

Június hó 22-29-éig tartózkodás Londonban és naponként kirándulás Windsorba, az an-

gol gazdasági egyesület 50 éves jubileuma alkalmából rendezett gazdasági kiállítás megtekintésére (A kirándulás oda-vissza napoként 60 krba kerül.)

Június hó 29-éig reggel 8 órákor indulás Londonból Nevhawenen és Dieppen keresztül este 8 órákor érkezés Párisba. Június hó 30-ától július hó 7-éig tartózkodás Párisban, a francia kiállítás megtekintése; részvétel a július 4-én megnyitandó nemzetközi gazdacongressuson.

Visszafelé utazás tetszés szerinti időben, a jegyek 20 napig érvényben maradnak a Basel, Salcburg, Grázi irányban. Az uton tolmácsok állnak rendelkezésre azoknak, kik az egyes nemzetek nyelvét nem értenék. Felhívjuk ez uton is a gazdaközönséget, hogy használja fel az alkalmat egy olyan tanulmányi ut megtételére, a melyet a véletlen csoportosított csak az élelmes tanulni vágyó kihasználására.

Bejelentéseket elfogad a kirándulás rendező-bizottsága (Budapest, Köztelek) június hó 5-éig; ugyanaddig az utazási költségből 100 frt szintén fentemre küldendő.

A rendező bizottság:

Ordódy Lajos,	Baranyay István,
Szemeré Huba,	Baross Károly,
	Lázár Pál s. k.

Az új halászati törvény.

A halászatról szóló 1888. évi XIX. t. c. f. évi május hó 1-től életbe lépő, a község, illetve a hal áruházzal foglalkozók tájékoztása végett a következőket közölhetjük.

Aki akar nyílt, akar zárt vizeken halászni akar, köteles halászjegyet váltani, 2 frt 50 kr. bélyegilleték beszolgáltatása mellett, a segéd-személyzet és munkások számára pedig 1 frt bélyegilleték beszolgáltatása mellett, mely jegyek mindig csak az illető év május hó 1-től a következő év április hó 30-ig érvényesek, s e szerit évenként megújítandók.

A halászjegy csak egy személyre állítatik ki és másra át nem ruházható és az ellenőrző hatósági közegeknek kívánatra felmutatandó.

Nyílt vizeken az alább felsorolt halfajokat a tilalmi időszakok alatt, valamint ugyanazon halfajokat, ha az alábbi méretekkell nem bírnak, bármily időben tilos kifogni, szállítani és árulni.

Ezen halfajok a tilalmi időszakok és a legkisebb méretek föltüntetésével a következők:

Fajták tilalmi ideje ápr. 1-től jun. 15-ig, legkisebb mérete 80 cmtr.

Fogas süllő tilalmi ideje ápr. 1-től jun. 15-ig, legkisebb mérete 35 cmtr.

Gálóca tilalmi ideje márc. 1-től május 31-ig, legkisebb mérete 54 cmtr.

Kecsge tilalmi ideje ápr. 1-től jun. 15-ig, legkisebb mérete 30 cmtr.

Kő süllő tilalmi ideje ápr. 1-től jun. 15-ig, legkisebb mérete 40 cmtr.

Lazac tilalmi ideje szept. 15-től január 31-ig, legkisebb mérete 50 cmtr.

Lepényhal tilalmi ideje márc. 1-től április 30-ig, legkisebb mérete 25 cmtr.

Márnahal tilalmi ideje ápr. 1-től június 15-ig, legkisebb mérete 30 cmtr.

Pisztrághal tilalmi ideje szept. 15-től január 31-ig, legkisebb mérete 20 cmtr.

Pontyhal tilalmi ideje ápr. 1-től jul. 15-ig, legkisebb mérete 30 cmtr.

Sőreghal tilalmi ideje ápr. 1-től jun. 15-ig, legkisebb mérete 50 cmtr.

Saintok tilalmi ideje ápr. 1-től jun. 15-ig, legkisebb mérete 80 cmtr.

Tetemes tok tilalmi ideje ápr. 1-től jun. 15-ig, legkisebb mérete 1 méter.

Viza tilalmi ideje április 1-től jun. 15-ig legkisebb mérete 150 cmtr.

A halak hosszúsága a fej elejétől a fark végéig mérendő; a jelzett méreteknél kisebb halak, valamint ha a tilalmi idő alatt véletlenül fogatnak, a vízbe azonnal visszabocsátandók.

Rákot április 1-től május 15-ig fogni tilos. A tilalmi idő alatt fogott, valamint a tilalmi időszakon kívül oly rákok, melyek a szemtől a kiegyenesített fark végéig 8 cmtr-nél kisebbek a vízbe visszabocsátandók.

A tilalmi időszak alatt tilalom alá eső, vagy törvényes méretekkell nem bíró halak és rákok szállítói, vagy tulajdonosai ellen a büntető eljárás hivatalból indítatik meg s a tilalom alá eső halak, vagy rákok elkoboztatnak s a szegény-alap javára értékesítetnek. Elkobozási határozat ellen föllebezni nem lehet.

A fönnebbi rendelkezések ellen vétők a kihágási törvény értelmében a halászati törvényben egyes esetekben 15-

szabott és 200 frtig terjedhető pénzbüntetéssel fognak büntetni.

Irodalom.

Ma kaptuk a „Technológiai Lapok” 88-ik számát mely változatos és gazdag tartalommal jelent meg.

Tartalom jegyzék.

Iparmúzeumok, műszaki és iparos oktatás 122. Műszaki és ipari szemle 123. Iparkiállítások 123. Szabadalmi ügyek 124. Találmányok leírásának kivonata. 280—306 szövegábra 124. Engedélyezett szabadalmak 126. Titokbontásról való lemondás 127. Érvénytelené vált szabadalmak 127. Szakirodalom 128.

A „Technológiai Lapok” műszaki és ipari szak folyóirat **Taborsky Ottó** a m. kir. technológia i iparmúzeum igazgatójának szerkesztése alatt és kiadásában jelenik meg. E lapok valóban létező potólnak és legmelegebben ajánlhatjuk egy mérnökök, vegyészek, mint bármely szakmájú iparosoknak. Az érdeklődők kiadó hivatalunkban megtekinthetik. Előfizetési ára egészévre 5 frt félre 2.80, negyedévre 1.50.

Közigazdaság

Gazdasági és üzleti tudósítás.
Egész héten szép napos és már meleg időjárásunk volt.

A korai buzavetésekre nincsen panasz, míg a késeiek teljesen visszamaradtak és sok helyen ki is szántják, általában a kilátások ezen a vidéken nem kedvezőek.

A tavaszi vetések mindenütt szépen fejlődnek. — A kukoricültetést még nem végezték be.

Buzában bár a hangulat nem lanyha, de azért az árak még sem emelkedtek, és nagyobb árjavulásra csak akkor számíthatunk ha a külföld is részt vesz buzáink vásárlásában.

A gazdák még mindig várakoznak buzáik eladásával mert jobb árakat reméllenek, bár a jelenlegi körülmények között alig lehet az árak emelkedésére számítani.

Mai piaci árak: szép tiszta buza frt 6.50 rozs frt 5. kukorica frt 4. árpa frt 5.—5.50 minőség szerint zab frt 5.50.—6. mint méter mázsánként.

Budapesti árak.

Tiszavidéki 78—80 kgos frt 7.40. — frt 7.25.
Bácsi 78—80 „ frt 7.35. — frt 7.20.
Erdélyi 76—78 „ frt 6.80. — frt 7.

Határidő szállításra:

búza összre frt 7.19.21 buza május júniusra frt 6.79.81, tengeri május júniusra frt 4.73.79, zab összre frt 5.35.37.

Szerkesztői üzenetek.

A Szegvár. Az újdonságot köszönjük. Kérjük továbbra is b. tudósításait.

Fölföldy. Csany. Nem árt néha még az oly közügyeket érdeklő dolgokat sem a nyilvánosság előtt megbeszélni a melyek más közzében „nyílt titkok” mert bizony néha meglepőnek ám egyes intéző egyének arról m a amit tegnap tudtak.

Mindszent. Térszűke miatt kimaradt. Jövő számban jönni fog.

„Lajos barátom”. Csany. Legközelebb biztosan jönni fog.

Vasuti menetrend.

H.-M.-Vásárhelyről—Szeged felé: 6

óra 46perccel, 5 óra 28 p. este

H.-M.-Vásárhelyről—Nagy-Várád felé: délelőtt 10 óra 24 perckor, délután 7 óra 11 perckor.

Kistelekről—Budapestre: személyvonat éjjel után 2 órákor, délután 3 órákor: omnibus-vonat reggel 6 órákor.

Kistelekről—Szegedre: személyvonat, déli 12 órákor, éjjel 12 órákor, omnibus vonat délután 6 órákor.

Szentesről—Budapestre. Indul 5 óra 38 perc reggel, 1 óra 15 perckor d. u. 3 óra 25 perc d. u.

Szegedről Csongrádra indul 11 óra 9 perc 2 óra 18 p. d. u. Csongrádról Szegedre 1 „ 05 p. 4 óra 59 p. d. u.

Szolnokról—Szentesre. Indul 3 óra 26 perc éjjel 11 óra 50 perc d. e.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos

Diamant Manó.